

ВКС и ВАС съвместно ще уеднаквят съдебната практика относно
присъждането на обезщетение за неимуществени вреди за
юридически лица

На 08.07.2023 г. е образувано Тълкувателно дело № 1/2023 г. за приемане на съвместно тълкувателно постановление от Общото събрание на съдиите от Гражданска колегия и Търговска колегия (ОСГТК) на ВКС и Първа колегия и Втора колегия на ВАС по въпросите:

„1. Допуска ли обективното ни материално право присъждане обезщетение за неимуществени вреди в полза на юридическите лица?

2. Дали от правото на Европейския съюз, което има директен ефект и примат над националното (чл. 4, ал. 3 КРБ), или от международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила, които са част от вътрешното право на страната с предимство пред противоречащите им норми от вътрешното законодателство (чл. 5, ал. 4 КРБ), произтича възможност националният съд да присъди обезщетение за неимуществени вреди за юридическо лице от нарушение на субективно право, признато от правото на Съюза, респ. от международните договори, и кои са критериите за определяне на обезщетението?“

Образуването на тълкувателно дело се налага поради противоречивата съдебна практика от състави на ВКС. Според едното становище присъждането на обезщетение за неимуществени вреди по правилото на чл. 52 ЗЗД на юридическо лице-търговец е лишено от основание в закона, а според противоположното разрешение, след като чл. 45 ЗЗД не съдържа ограничение относно страните в правоотношението, възникнало от непозволено увреждане – всеки е длъжен за поправи вредите, които виновно е причинил другиму, в т. ч. и на юридическо лице.

Съдебната практика на ВАС също е противоречива по въпроса за присъждане на неимуществени вреди за юридически лица, по разглежданите иски по чл. 1 ЗОДОВ. Една част от съдебните състави считат, че предявените иски за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди за юридически лица са процесуално допустими, но същите трябва да се доказват, а други – че физическите болки и душевните страдания са присъщи единствено и само на физическите лица, и че ако се накърни доброто име и авторитета на едно юридическо лице, то вредите от това за него са съизмерими с намаляване на имуществено състояние, поради което имат характер на имуществени.